

Kommunal författningssamling

Policy för elhandel

Motala kommun

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Datum: 2021-09-13
Reviderande instans:
Datum:
Gäller från: 2021-09-13

Diarienummer: 21/KS 0110
Paragraf: 117
Diarienummer:
Paragraf:

Policy för elhandel

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Motala kommun har i sin verksamhet ett betydande behov av el för användning i kommunens fastigheter och övrig kommunal verksamhet. Finansiella risker på elmarknaden innebär risk för kostnadsökningar. Kommunen behöver vara medveten om riskerna och hantera dem för att minimera negativa effekter av riskerna.

Denna policy för elhandel

- anger de mål som Motala kommun har med elhandeln
- anger de risker kommunen är utsatt för på grund av elhandeln
- beskriver hur dessa risker ska hanteras och följas upp
- beskriver vilka miljökrav kommunen ska ställa på elproduktionen och hur dessa ska följas upp
- beskriver hur ansvaret för elhandelsverksamheten är fördelat

1.2 Motala kommuns elhandel

Motala kommun är sedan 2008 en direkt aktör på elhandelsmarknaden. Kommunen har en egen portfölj och handeln sker i syfte att täcka upp kommunens totala elkonsumention, inklusive taxekollektivet inom VA och Avfall, till ett så fördelaktigt men samtidigt tillräckligt förutsägbart pris som möjligt.

Kommunen ska agera på ett professionellt sätt i elhandelsmarknaden, och i enlighet med detta dokumentets mål och riktlinjer.

Med elhandel avses främst handel med elkontrakt, såväl fysiska som finansiella, men även hantering av bl.a. kvotplikt, elcertifikat, balansmarknad, ursprungsgarantier och administrativa åtaganden mot NordPool, Nasdaq och Energimyndigheten.

Elhandeln sker med upphandlad elhandelsmäklare/förvaltare som ombud.

2 Mål och uppföljning av elhandelsverksamheten

2.1 Mål med elhandelsverksamheten

Målet med Motala kommuns elhandelsverksamhet är att:

- Tillgodose kommunens behov av elenergi.
- Hantera och sälja den överskottsel som produceras inom kommunägda anläggningar.
- Skapa en rimlig förutsägbarhet i det elenergi pris kommunen betalar för sin förbrukade elenergi.
- Säkerställa att priset för inköpt och såld elenergi är marknadsmässig och konkurrenskraftig.
- Säkerställa att elproduktionen sker enligt detta dokumentets miljökrav.

2.2 Uppföljning av elhandelsverksamheten

En uppföljning av policyns måluppfyllnad, elhandelns risker samt utfall av elhandeln ska årligen presenteras för kommunstyrelsen.

Säkringsredovisning av marknadsvärdesförändringar i de finansiella elhandelsinstrumenten ska ske om tillämpligt.

2.3 Revidering av policy för elhandel

En översyn av denna policy för elhandel ska genomföras årligen, och vid behov revideras av kommunfullmäktige.

3 Ansvarsfördelning

I enlighet med Reglemente för Motala kommuns nämnder ska kommunstyrelsen enligt § B 1.3 punkt 1 leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten, samt göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållna annan nämnd. Kommunstyrelsen är därför ansvarig för denna policy för elhandel.

Enligt § B 5.2 punkt 4 svarar tekniska servicenämnden för upphandling av kommunens interna energiförsörjning.

Tekniska servicenämnden ansvarar också för att kommunen och upphandlad elhandelsmäklare upprättar ett avtal som beskriver mäklarens uppdrag, handelsstrategi och mandat som Motala kommuns ombud på elhandelsmarknaden.

Avtalet kan revideras vid behov.

Respektive abonnemangsansvarig ansvarar för att löpande rapportera nya avtal, förändrade förbrukningsvolymerna samt uppsägningar till verksamhetsområde Fastighet inom tekniska serviceförvaltningen.

Övrig underliggande ansvarsfördelning sker i delegationsordningar och rutiner för kommunstyrelsen och tekniska servicenämnden. T.ex. ansvar för konton, momsredovisningar, underlag för rapporteringar till Nasdaq etc. ligger hos kommunstyrelsen/enhet Redovisning, medan kommunikation med elhandelsmäklare angående abonnemangsförändringar och volymförändringar, kostnadsövervakning och intern debitering görs av tekniska servicenämnden/verksamhet Fastighet.

4 Risker

Att vara verksam på elmarknaden innebär exponering för olika risker. Kommunen vill ha en rimlig förutsägbarhet i elenergi-priset, och medvetet hantera riskerna i elhandeln.

4.1 Elprisrisk

Med elprisrisk avses osäkerheten i marknadspriset på elenergi. Priset på el varierar av både fundamentala och marknadsdynamiska orsaker. Nederbörd, konjunktur och temperatur är några exempel på fundamentala faktorer. Marknadsaktörernas gemensamma förväntningar på priset påverkar också i hög grad priserna på både kort och lång sikt. Det är vanligt med stora prisvariationer. Detta kan ha stor påverkan på kommunens totala kostnad för elenergi.

Elpriset på kort sikt – kommande dag – kallas spotpriset och sätts i den fysiska handeln på NordPool Spot. Varje dag lämnar elköpare och elproducenter bud på elbörsen, kring hur mycket el de vill köpa respektive sälja till ett visst pris nästa dag, timme för timme.

Elpriset på längre sikt – kommande månad, kvartal, år – handlas i så kallade terminer på den finansiella marknaden Nasdaq Commodities. Även här är det varierande marknadspriser utifrån prognoser av fundamentala faktorer och marknadens förväntningar.

Genom köp av terminer garanteras rätten att köpa el till ett visst pris under en viss period. Dock sker avräkningen mot elterminen varje timme – terminen ger rätt att köpa samma mängd el varje timme på dygnet. Elförbrukningen varierar dock mellan olika tider, veckodagar och årstider, vilket gör att elterminer inte blir helt exakta och leder vanligtvis till både överköp och extra köp på NordPool Spot.

Hantering

Motala kommun vill skapa en rimlig förutsägbarhet i elpriset. Detta ska ske genom långsiktiga prissäkringar i terminer och aktiv portföljförvaltning på både den fysiska och finansiella marknaden. Som underlag för portföljförvaltningen används lång- och kortsiktiga marknadsanalyser samt förbrukningsprognoser. I portföljen ska det tillåtas handel i minst innevarande och kommande tre år.

4.2 Volymrisk

Prissäkring via terminer görs på en större eller mindre andel av den totala förbrukningen. Elförbrukningen kan dessutom gå både upp och ner, och då uppstår en differens mellan prissäkring och den faktiska förbrukningen.

Om mer el behöver köpas görs detta på NordPool Spot till gällande timpris på el. Om den verkliga förbrukningen blir mindre måste överskottet säljas till aktuellt timpris.

Timpriset – spotpriset – på el varierar stort, och svänger med efterfrågan som styrs av till exempel temperatur. Det innebär till exempel att det kan bli kostsamt att köpa till mer el när det är kallt ute, eller att sälja av överskottsel billigt när det är varmt ute.

Hantering

För att minimera volymrisker ska förbrukningsprognoser uppdateras minst en gång per år och delges elhandelsmäklaren. VO Fastighet samordnar prognoser och avstämning med mäklaren. Större förändringar i förbrukning (ökning eller minskning) ska av abonnemangsansvarig snarast rapporteras till VO Fastighet (fastighet@motala.se) för att kunna hålla förbrukningsprognosen så aktuell och genomarbetad som möjligt.

4.3 Elområdesrisk

Sverige är indelat i fyra olika elområden, SE1-SE4. Motala kommun tillhör SE3, Stockholm. Att överföra el mellan elområdena är inte oproblemiskt, eftersom det finns en begränsning i hur mycket el som elnätet klarar av att transportera mellan dem.

Varje dag lämnar elköpare och elproducenter bud på elbörsen, NordPool Spot, kring hur mycket el de vill köpa respektive sälja till ett visst pris nästa dag, timme för timme. Det pris som sätts efter detta budförfarande kallas systempriset. När systempriset har satts tittar man på om den el som ska säljas kan transporteras till köparna i den mängd de önskar. Om mer el efterfrågas i ett område än vad som produceras där eller går att transportera dit, måste budförandet och prissättningen göras om. Då sätts ett spotpris för varje elområde. Ifall efterfrågan är högre än utbudet i ett område kan priset på el där vara högre än systempriset. Stora prisskillnader mellan elområdena har blivit allt vanligare.

De terminer som handlas framåt i tiden avräknas mot systempriset, vilket gör att priset blir högre vid leverans om det föreligger en prisområdesdifferens.

Hantering

För att hantera prisområdesrisken kan prisområdessäkringar köpas, så kallade EPAD-kontrakt. Detta ska göras när marknaden ger indikationer på längre perioder med stora prisskillnader, om det anses leda till lägre total kostnad.

4.4 Valutarisk

Prissäkring av framtida förbrukning av el görs genom köp av elterminer för kommande år/kvartal/månad. Denna finansiella handel sker på börsen Nasdaq Commodities. Denna handel sker i Euro, vilket ger en valutarisk.

Den fysiska handeln på NordPool Spot prissätts i SEK.

Hantering

Valutarisken hanteras genom att elterminernas både köp- och säljkontrakt sker direkt i Euro, och den fysiska handelns köp- och säljkontrakt sker i SEK.

4.5 Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken att inte kunna köpa/sälja elterminer när det önskas, eller att priset på elterminen inte är den förväntade, eller att det inte finns den önskade volymen till förväntat pris. Även risk för att kassalikviditet saknas.

Hantering

Likviditetsrisken hanteras genom aktiv portföljförvaltning och långsiktiga prissäkringar i elterminer. Som underlag för portföljförvaltningen används lång- och kortsiktiga marknadsanalyser och förbrukningsprognoser. I portföljen ska det tillåtas handel i minst innevarande och kommande tre år.

4.6 Motpartsrisk

Motpartsrisk är den risk som är förknippad med motpartens förmåga att uppfylla sina åtaganden. Det kan gälla t.ex. betalning eller leverans på utlovad dag.

Hantering

Motpartsrisk skall begränsas genom motparts kontroll i samband med upphandling av elhandelstjänster.

4.7 Operativa risker

Med operativa risker avses en osäkerhet i administrationen av elhandeln som kan leda till förluster eller oförutsedda händelser. Detta kan till exempel vara bristande rutiner, otillräckliga system eller åsidosättande av riktlinjer som kan orsaka till exempel att fel volymer prissäkras eller att handelsordrar inte blir påskrivna i tid.

Hantering

Den administrativa/operativa risken inom Motala kommuns organisation hanteras genom tydlighet i elhandelspolicy, riktlinjer och rutiner.

5 Miljökrav

Kommunen ska köpa ”Bra Miljöval”-certifierad el från förnyelsebara energikällor.

Formella garantier i form av ursprungsgarantier kompletterade med Bra Miljöval som bevis för elens härkomst ska inköpas i volym som motsvarar kommunens totala elinköp.

Hantering

Priset på ursprungsgarantier och Bra Miljöval sätts genom handel på marknaden och risken hanteras genom att mäklaren har mandat att löpande handla volymer, för att nyttja bra marknadslägen.